

med *K. E. Bugge*) foretrækker Manuskriptets Version af Roskilde Riim (1812) for Indholdet af den trykte Udgave (1814). Det afhænger rigtig nok i høj Grad af, hvilke Vurderingskriterier man lægger til Grund for sin Dom.

Det skal indrømmes, at Tankegangen, Ideen, i 1812 er fastholdt med større og strengere Konsekvens end i 1814. Men den Forening af Mandsstyrke og Mildhed, ja Æmhed, der er saa karakteristisk for det bedste i Grundtvigs Lyrik, bryder først rigtigt igennem i de Tilføjelser, der gør 1814-Digtet dobbelt saa omfangsrigt som Originalen fra 1812. En Undtagelse i 1812-Digtet danner Romancerne om *Mester Ole Vind* og *Bisp Villum og Kong Svend*. Det er derfor beklageligt, at Dr. Michelsen (af Pladshensyn?) ikke har medtaget det sidstnævnte Digt.

Maaske maa den, der havde det ærefulde Hverv at oplæse store Fragmenter af Digtet (1812-Texten) i Domkirkens Riddersal hin stemningsrige Aften i Fjor, aflægge den Tilstaaelse, at udover de to Romancer var det først og fremmest de affektbetonede Afsnit – f. Eks. Slutningen af Digtet og det i 1814 udeladte Afsnit om Kirkegaarde – som følte rigtig egnede til mundtligt Foredrag. Dette er ogsaa et Vurderingskriterium – og ikke det mindst betydningsfulde, naar Talen er om lyrisk Kunst.

Den fulde Mulighed for en objektiv Afvejning mellem de to Former af Digtet faar vi ikke, før der foreligger en komplet Udgave af 1812-Manuskriptet, Side om Side med 1814-Udgavens Text og forsynet med en videnskabelig Indledning og Kommentar. Dr. Michelsen er Manden, der kan besørge den. Det viser det lille Mindehefte tilfulde.

Gustav Albeck.

Poul Eller: N. F. S. Grundtvig Portrætter.

*Udgivet af det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg Slot,
København 1962.*

Vilhelm Saxtorph udgav i sin Tid en smuk Samling Grundtvig-Portrætter, en Bog, som har været meget paaskønnet. Nu har den faaet en mere omfangsrig Afløser, idet Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg har udsendt et meget fint Skrift med smukke Illustrationer omhandlende alle kendte (og nogle ukendte) Billeder af N. F. S. Grundtvig. Det drejer sig baade om Malerier, Tegninger, Karikaturer, Fotografier og Skulpturer. Antallet er bemærkelsesværdigt stort, skønt vi i katastrofal Grad savner Billeder af den *unge* Grundtvig.

Skriftets Udgiver har forsynet Bogen med en stor og meget kyndig Afhandling om Grundtvig-Portrætterne samt med saare nyttige Registre. Han har desuden allieret sig med Bibliotekar, cand. mag. *Steen Johansen*, som i en Afhandling, skrevet med hans kendte Indsigt og Omhu, beretter om Grundtvigs Udseende, saaledes som det er skildret hos Forfattere, der har kendt og set Grundtvig.

Det, der slaar En baade ved Læsningen af andres Dom over Grundtvigs Ydre og ved Betragtningen af de mange Portrætter, er ikke saa meget Ligheden som Forskelligheden. Om det saa er Grundtvigs Øjenfarve har den givet Anledning til afvigende Opfattelser, fra det lyseste blaa eller graablaa over dunkelt blaa til brun!

Trods alle Forskelligheder er man dog aldrig i Tvivl, naar man staar over for et Grundtvig-Portræt. Et saare udtryksfuldt Ansigt har han haft, et Ansigt, som har afspejlet alle hans skiftende Sindsstemninger, og en Fremtoning, der, skønt han blandt Nutidsdanskere blot ville have været af Gennemsnitshøjde, har virket imponerende.

Der er Grund til at lykønske og takke Frederiksborgmuseet og Povl Eller for denne smukke Publikation, som man paa det bedste tør anbefale til alle, der interesserer sig for N. F. S. Grundtvig.

Gustav Albeck